Hukuk Bölümü 2006/302 E., 2007/40 K.

- **UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNE YARGI MERCİİLERİNİN BAŞVURUSU**

- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]
- 2577 S. İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU [Madde 2]

"İçtihat Metni"

O L A Y: TÜPRAŞ Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi İzmir Rafineri Müdürlüğü'nün 2.7.1998 günlü işlemi ile, Yönetim Kurulunun 27.6.1997 tarih ve 270/15 sayılı Olur'u ile Kapsam Dışı Personel Yönetmeliği gereğince 55 yaşını doldurması ve emekliliğe hak kazanması nedeniyle iş akdinin, İş Kanunu'nun 13 ve 14. maddelerine göre 3.7.1998 tarihi itibariyle fesh edildiği, davalı Doğan Keltek'e bildirilmiştir.

Bunun üzerine, davalı vekili, iş akdinin feshine ilişkin söz konusu işlemin iptali ile işlem nedeniyle yoksun kaldığı parasal ve özlük haklarının yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle dava açmış, bu dava İdare Mahkemesince reddedilmiş, ancak, bu kararın temyizi üzerine ilgili Danıştay Dairesince yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verdiğinden, davalı eski görevi olan üretim stok-vergi sigorta şefi olarak yeniden göreve başlatılmıştır. Daha sonra, ilgili Danıştay Dairesi mahkeme kararını bozmuş, ancak, İdare Mahkemesi ilk kararında ısrar ettiğinden, davalının iş akdi yeniden fesh edilmiştir. İdare Mahkemesinin ısrar kararının temyizi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verdiğinden, davalı yeniden göreve başlatılmıştır. Bilahare, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun, İdare Mahkemesinin ısrar kararını onaması üzerine, davacının 16.3.2004 günlü işlemi ile, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun kararı ve Genel Müdürlüğün Olur'larına istinaden 2.3.2004 tarihinde 55 yaş nedeni ile iş akdinin feshedildiği, dışarıda kalınan sürelerden 1998 yılına ait kıdem tazminatı, ihbar ve izin alacakları düşüldükten sonra 23.125.779.069.-TL borcunun bulunduğu, davalıya bildirilmiştir.

Davacı vekilince, davalıdan olan 23.125.779.069.-TL alacağın davalıya tebligat yapılan 16.3.2004 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

KARŞIYAKA 2. İŞ MAHKEMESİ; 14.3.2006 gün ve E:2005/1018; K:2006/44 sayı ile, davacı vekili dilekçesiyle; davalının müvekkili şirkette kapsam dışı personel olarak çalışırken 03.07.1998 tarihinde iş akdinin fesih edilmesi üzerine kıdem, ihbar tazminatı, yıllık izin , akdi ve ilave ikramiye olmak üzere ödeme yapıldığını, davalının idari yargıda açtığı davayı kazanması neticesinde iş başı yaptırıldığını, boşta kalan süreye yönelik mahsup işlemi sonucu bakiye alacak için ihtarname tebliğine rağmen 23.125.779.069.-TL nin ödenmediğini, bu miktarın faizi ile davalıdan tahsilini talep ve dava etmiş ise de ; davalı kapsam dışı personel statüsünde olup, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.01.1996 tarih, 1995/1 Esas ve 1996/1 Karar sayılı ilke kararı uyarınca; uyuşmazlığın çözüm merciinin idari yargı olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ'nin 1.5.2006 gün ve E:2006/13440; K:2006/11991 sayılı kararıyla onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

İZMİR 1. İDARE MAHKEMESİ; 20.7.2006 gün ve E:2006/1410 sayı ile, TÜPRAŞ İzmir Rafineri Müdürlüğü vekili tarafından, davacı idarede kapsam dışı personel statüsünde servis şefi olarak görev yapmakta iken 27.6.1998 tarihli işlem ile iş akdi fesh edilen ve bu işleme karşı açtığı dava, İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin Danıştay'ca onanan 14.3.2001 tarih ve E:2001/121, K:2001/162 sayılı kararı ile reddedilen Doğan Keltek'e açıkta geçen sürelere ilişkin olarak davacı idare tarafından yapılan parasal ödemeler toplamı olan 23.125,77.-YTL tazminatın 16.3.2004 tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle Doğan Keltek'e karşı dava açıldığı, dosyasının incelenmesinden, bu davanın daha önce Karşıyaka 2. İş Mahkemesi'nde açıldığı ve bu Mahkemenin Yargıtay'ca onanan 14.3.2006 tarih ve E:2005/1018 K:2006/44 sayılı kararıyla, davanın idare mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmesi üzerine, aynı davanın Mahkemelerinde açıldığının anlaşıldığı, olayda, davacı idare tarafından, kapsam dışı personel statüsünde çalışmakta iken 55 yaşını doldurmuş olması ve emekliliğe hak kazanmış olması nedeniyle sözleşmesi fesh edilen Doğan Keltek'e açıkta geçen sürelere ilişkin olarak yapılan parasal ödemelerin tazmini istemiyle dava açılmış olup, bu nitelikteki dava, 2576 sayılı Kanun'un 5. maddesi hükümleri uyarınca idare mahkemelerinin görevlerine giren davalar arasında olmadığı gibi, kurumların personeline yaptığı fazla ve yersiz ödemelerin tazmini istemiyle personeline karşı açılan davaların genel hükümler uyarınca adli yargı yerlerinde görülmesi gerektiği, bu nedenle, Mahkemelerinin görevine girmeyen davaya ilişkin dosyanın, davanın daha önce adli yargı yerince verilmiş görev ret kararı üzerine açılmış olduğu dikkate alınarak, görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesinin icap ettiği gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce bir karar verilinceye kadar yargılamanın ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Coşkun ÖZTÜRK, Serap AKSOYLU, Esen EROL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 02.04.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşılmakla, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı TÜPRAŞ İzmir Rafineri Müdürlüğü'nde kapsam dışı personel olarak çalışan davalının iş akdinin feshedilmesi sonucunda davalıdan olan 23.125.779.069.-TL alacağın, tebligat yapılan 16.3.2004 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davalı Doğan Keltek'in, davacı Müdürlükte kapsam dışı personel olarak çalıştığı ve bu konuda taraflar arasında bir ihtilaf bulunmadığı anlaşılmakta olup; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 1.3.1996 tarih ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan,22.1.1996 gün ve E:1995/1, K:1996/1 sayılı ilke kararı ile, özelleştirme kapsamında bulunan ya da bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde sözleşmeli ya da kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların idari yargı yerinde çözümleneceği belirtilmiştir.

Ancak, anılan İlke Kararında sözü edilen anlaşmazlıklar ile, sözleşmeli ya da kapsam dışı personel tarafından idare aleyhine açılabilecek olan ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde sayılan iptal, tam yargı veya idari sözleşmelerden doğan idari davaların anlaşılması gerekmekte olup, kişiler aleyhine açılan davaların idari yargı yerinde görülüp çözümlenmesine hukuken olanak bulunmadığından, adli yargı yerinde TÜPRAŞ Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi İzmir Rafineri Müdürlüğü vekilince eski personelleri olan şahıs aleyhine açılmış bulunan davanın ilke kararında belirtilen anlaşmazlıklar kapsamında görülemeyeceği açıktır.

Bu durumda, olayda, idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eylemden dolayı, hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış bir dava bulunmadığından, uyuşmazlığın, salt personel ile davacı arasındaki hukuki ilişkinin idare hukuku kurallarına tabi olduğundan hareketle, idari yargı yerinde çözümleneceği sonucuna ulaşmak imkansızdır.

Buna göre, davacı alacağının tahsili için şahıs aleyhine açılan davanın, idari yargı yetkisine giren bir idari dava niteliğinde olmadığından, özel hukuk hükümleri çerçevesinde görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, TÜPRAŞ Türkiye Petrol Rafinerileri Anonim Şirketi İzmir Rafineri Müdürlüğü'nün açtığı davada; İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İş Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İzmir 1. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Karşıyaka 2. İş Mahkemesi'nce verilen 14.3.2006 gün ve E:2005/1018; K:2006/44 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 02.04.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.